

Merkezi Yönetim Bütçesi

Ekim 2023

Şakir Turan

Emre Aylar

turans@tskb.com.tr

aylare@tskb.com.tr

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

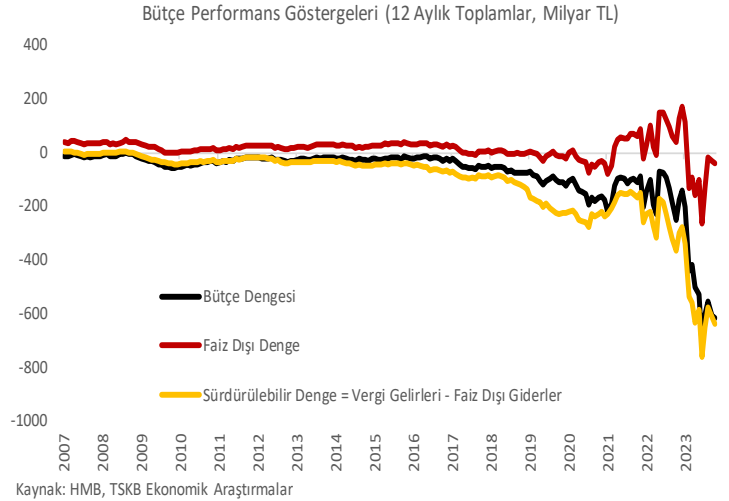
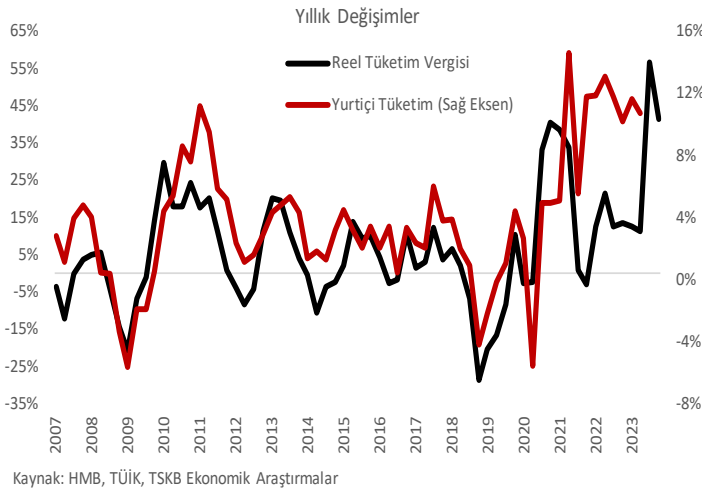
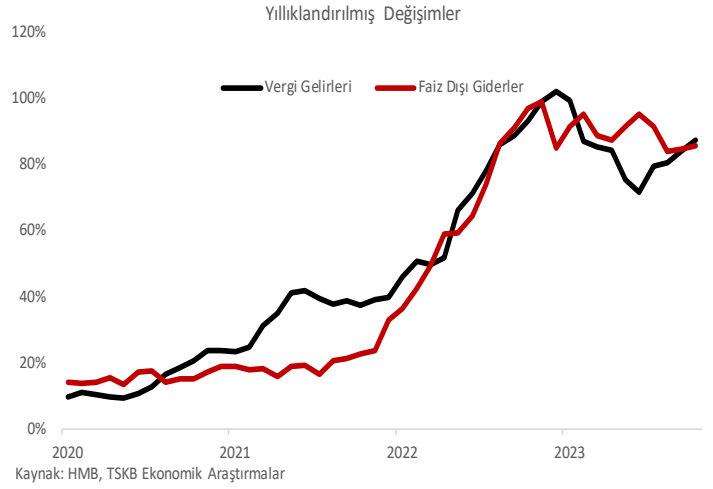
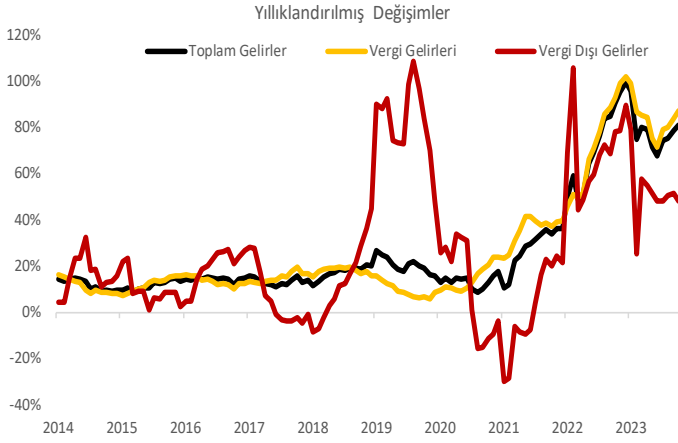
	Eki 22	Eki 23	Değişim	Oca-Eki.22	Oca-Eki.23	Değişim	2023 Bütçe Tahmini	2023 Bütçe Gerçekleşme Oranı
Gelirler	224,162	473,750	111.3%	2,199,422	3,913,733	77.9%	4,929,664	79.4%
Vergi	181,806	409,427	125.2%	1,829,771	3,391,461	85.3%	4,270,668	79.4%
Vergi Hariç	42,355	64,323	51.9%	369,651	522,272	41.3%	658,996	79.3%
Harcamalar	307,416	569,211	85.2%	2,328,176	4,521,796	94.2%	5,589,085	80.9%
Faiz-dışı	246,272	502,401	104.0%	2,059,921	3,984,122	93.4%	4,942,949	80.6%
Faiz	61,144	66,810	9.3%	268,255	537,674	100.4%	646,136	83.2%
Faiz Dışı Fazla	-22,110	-28,651		139,501	-70,389		-13,285	
Bütçe Dengesi	-83,254	-95,461		-128,754	-608,063		-659,421	

Merkezi yönetim bütçesi tahakkuk bazlı sonuçları Ekim'de nakit gerçekleştirmelerden daha zayıf bir tablo ortaya koydu. Toplam gelirler Ekim'de yıllık bazda %111,3 artarak 473,8 milyar TL oldu. Toplam giderler %85,2 artışla 569,2 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Böylece 2022 Ekim'de 83,3 milyar TL olan bütçe açığı 2023'ün aynı ayında nakit gerçekleştirmelerin işaret ettiği üzerinde 95,5 milyar TL açık verdi. Faiz dışı açık 22,1 milyar TL'den 28,7 milyar TL'ye çıkarak yine nakit verilerin işaret ettiği üzerinde gerçekleşti.

Vergi gelirlerindeki hızlanma ve vergi dışı gelirlerdeki yavaşlama sürdü. Ekim'de toplam vergi dışı gelirler yıllık bazda %51,9 artış ile görece düşük kaldı. Geçen yıl Ekim'de 1,8 milyar TL olan negatif reel faiz ile ihraç edilen menkul kıymetlerin primli satış gelirleri bu yıl Ekim'de 2,4 milyar TL olurken, faizler, paylar ve cezalarda artış %192,0 ile toplam vergi dışı gelirlerdeki değişimin üzerinde gerçekleşti. Vergi alt kalemlerinde ise geçen aykine benzer performanslar kaydedildi. En hızlı yıllık bazda artış %417,0 ile mülkiyet üzerinden alınan vergilerde olurken, bunu %239,8 ile dahilde alınan katma değer vergisi, %192,6 ile kurumlar vergisi izledi. Dahilde alınan mal ve hizmet vergileri %160,1 artarken, özel tüketim vergisi artışı %130,3, banka ve sigorta muameleleri vergisi artışı %111,0 ve uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergi artışı %100,9 seviyesinde gerçekleşti. Gelir vergisi %99,9 artarken, damga vergisi yıllık bazda %91,8 yükseldi. Ay içerisinde tüketim üzerinden alınan vergiler nominal olarak %133,8, reel olarak ise %44,9 arttı.

Giderler Ekim'de yavaşlarken, artış hızı gelirlerin altında kalmayı sürdürdü. Ekim'de faiz giderleri 2022'nin aynı ayındakine yakın gelirken, nakit gerçekleştirmelerin işaret ettiği üzerinde gerçekleşti. Aynı dönemde faiz dışı giderlerde ayrılan performanslar gözlemlendi. Toplam faiz dışı giderler yıllık bazda %104,0 artış kaydetti. Sermaye transferleri %628,7 ile en yüksek artışın yaşandığı kalem olurken, bunu %135,3 ile sermaye giderleri izledi. Personel giderlerinde %115,0 artış meydana gelirken, cari transferler ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri sırasıyla %97,1 ve %78,7 artışlar gösterdi. Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi'ne (BOTAŞ) cari transferler kaleminden 16,0 milyar TL aktarım yapıldı. Borç verme kalemi ise %21,9 daralarak toplam faiz dışı giderleri sınırlayan bir faktör oldu.

Ekim ayı verilerinin detayları, hükümetin yaptığı vergi artışlarının etkilerinin bu ay da sürdüğünü teyit etti. Bu kapsamda, mülkiyet ve tüketim üzerinden alınan vergi tahsilatlarındaki yükselişler güçlü seyrini korudu. Vergi dışı gelirler tarafında ise negatif faizli ihraç edilen enflasyona endeksli tahvillerden elde edilen gelirlerdeki hafif toparlanma toplamda bütçe gelirinin artışına sınırlı da olsa katkı verdi. Ekim ayı itibarıyla, özellikle faiz kaleminin etkisiyle, giderler yavaşlarken artış hızının gelirlerin gerisinde kalmaya devam ettiği gözleniyor. BOTAŞ'a art arda ikinci ayda yapılan aktarımlar dikkat çekiyor. Ekim sonuçlarıyla birlikte, ilk on ayda gelirler %77,9 artarken, giderler %94,2 büyüdü. Gelirler ikinci yarıda vergi artışlarıyla toparlansa da ilk yarıdaki gerçekleştirmelerin yansıması olarak giderlerin artışının altında kaldı. Bu sonuçlarla 2022 Ocak-Ekim döneminde 128,8 milyar TL olan bütçe açığı 2023'ün aynı döneminde 608,1 milyar TL'ye yükseldi. Geçen yıl aynı dönemde 139,5 milyar TL fazla veren faiz dışı denge ise 70,4 milyar TL açık verir konuma geldi. Temmuz ayı itibarıyla hayata geçen vergi ayarlamaları gelirleri desteklemeyi sürdürecektir bir unsur iken iç talepteki yavaşlamanın bütçenin toplam vergi tahsilatlarının performansı açısından önemli olacağını düşünüyoruz. Giderler tarafında ise önümüzdeki aylarda mevsimsel etkilerden dolayı enerji kullanımı kaynaklı cari transferler nedeniyle yükselişler yaşanabileceği ve bu nedenle bütçe dengesinde bozucu etkileri olabileceğini değerlendiriyoruz.

TSKB
Danışmanlık Hizmetleri
Ekonomik Araştırmalar
ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE
Tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.